

RAHANDUSMINISTEERIUM

Maavanema tehtavad valimistoimingud ja valimisi puudutavad otsused

13. juuni 2017

Valimistoimingute ja valimisi puudutavate otsuste tegemise ajakava

- **15.06.2017** KOVid peavad olema teinud valimistoimingud:
 - - Valimisringkondade moodustamine (*volikogu otsus, selles määratakse ringkondade numeratsioon, piirid ning mandaatide arv igas ringkonnas*).
 - - Volikogu järgmise koosseisu liikmete arvu määramine (*volikogu otsus*)
 - - Valimisjaoskondade arv, piirid, asukohad (*valitsuse määrus, SiMil loodud vastav tehniline lahendus*)
- **19.07.2017** Kui KOV jätab valimistoimingud tegemata või otsused ei ole samased (ka ebaõiged, nt ei arvesta valitsuse kinnitatud ühendamisi), teeb maavanem otsused KOV eest oma korraldusega
- **15.07.2017** seaduse tähtaeg VV määrusega HTK muutmiseks (hiljemalt 90 päeva enne valimisi)
- **15.10. 2017** KOV volikogude valimised, mõlema etapi KOV ühinemised jõustuvad

Maavanema valimistoimingud

- HRS § 12 lg 9: kui asjaomased volikogud ei ole HRS § 12 lõike 2 punktis 4 sätestatud toiminguid ja otsuseid teinud hiljemalt 2017. aasta 15. juuniks või kui volikogude otsused ei ole samased, teeb kohaliku omavalitsuse üksuse asukoha järgne maavanem koostöös asjaomaste volikogudega kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse §-s 70³ sätestatud valimistoimingud ja kinnitab otsused oma korraldusega hiljemalt 2017. aasta 19. juuliks.
- **Maavanemal on õigus sekkuda nii volikogude algatatud kui Vabariigi Valitsuse algatatud etapi ühinemisteks vajalike valimistoimingute tegemisse.** Nt juhul kui mõni omavalitsus, kelle Vabariigi Valitsus ühendab, on valimisi puudutavad otsused teinud kehtivates KOV piirides.

Volikogu liikmete arv

- **Maavanem kinnitab** ühinemisel moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liikmete arvu selliselt, et volikogu liikmete arvuks määratakse ühinemise tulemusena moodustuva kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvule vastav KOVVS § 7 lõikes 2 sätestatud minimaalne volikogu liikmete arv (*peab olema paaritu arv*).
- KOVVS § 7 lg 2: Volikogus peab olema vähemalt seitse liiget. Volikogu liikmete arv määratakse rahvastikuregistri andmete põhjal, lähtudes valla- või linnaelanike arvust valimisaasta 1. juuni seisuga järgmiselt:
 - 1) üle 2000 elaniku – vähemalt 13 liiget;
 - 2) üle 3500 elaniku – vähemalt 15 liiget;
 - 3) üle 5000 elaniku – vähemalt 17 liiget;
 - 4) üle 7500 elaniku – vähemalt 19 liiget;
 - 5) üle 10 000 elaniku – vähemalt 21 liiget;
 - 6) üle 30 000 elaniku – vähemalt 25 liiget;
 - 7) üle 50 000 elaniku – vähemalt 31 liiget;
 - 8) üle 300 000 elaniku – vähemalt 79 liiget.

Volikogu liikmete arv 2

- Maavanem määrab volikogu liikmete arvuks minimaalsest lubatud volikogu liikmete arvust suurema arvu, kui üks ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudest on kinnitanud volikogu liikmete arvuks sellest suurema arvu.
- Nimetatud sätte järgi saab maavanem võtta aluseks omaalgatuslikult ühinevate omavalitsuste ühinemislepingus sätestatud volikogu liikmete arvu.
- Probleemsetel juhtudel, kui näiteks on tegemist VV algatatud ühinemistega, millesse on kaasatud ka omaalgatuslikud ühinejad, kellel on lepitud kokku mitu valimisringkonda ning ühinemislepingus sätestatud volikogu liikmete arv ei klapi mandaatide jaotusega moodustuvas omavalitsuses, on soovitatav eelnevalt konsulteerida Riigi Valimisteenistusega – info@vvk.ee, <http://www.vvk.ee/valimiste-korraldamine/riigi-valimisteenistus/teenistujad-2/>.

Valimisringkondade moodustamine

- Maavanem moodustab ühinemisel moodustuva uue valla või linna territooriumil ühe valimisringkonna (määrates ringkondade numeratsiooni, piirid ning mandaatide arvu igas ringkonnas), välja arvatud juhul, kui Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmine hõlmab kohaliku omavalitsuse üksusi, kes volikogude algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise käigus on leppinud kokku mitme valimisringkonna moodustamises.
- Kui KOV volikogud on omaalgatuslikul ühinemisel leppinud (ühinemislepingus) kokku mitme valimisringkonna moodustamises, moodustab maavanem VV algatusel ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste territooriumil samuti eraldi valimisringkonnad.

Valimisjaoskondade moodustamine

- Maavanem moodustab ühinemisel tekkiva uue valla või linna territooriumil valimisjaoskonnad ühinevates valdades või linnades eelmisteks valimisteks moodustatud valimisjaoskondade põhjal, lähtudes ühinevate valdade või linnade valitsuste kehtivatest määrustest valimisjaoskondade moodustamise kohta.
- Iga valla ja linna territooriumil moodustatakse vähemalt üks valimisjaoskond.
- Valimisjaoskonna moodustamist puudutavad andmed saab lisada otse SiM väljatöötatud rahvastikuregistri lahendusele, sinna märgitakse:
 - 1) valimisjaoskondade arv, piirid ja numeratsioon;
 - 2) hääletamisruumide asukohad eelhääletamise päevadel ja valimispäeval;
 - 3) vähemalt ühe valimisjaoskonna, kus valijad saavad hääletada väljaspool oma elukohajärgset jaoskonda;
 - 4) valimisjaoskonna, kus saavad hääletada valijad, kelle elukoha andmed selles vallas või linnas on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna täpsusega.

Valimiskomisjoni liikmete nimetamine

- Maavanem nimetab ühinevate KOV volikogude moodustatud valimiskomisjonide põhjal ühinemisel moodustuva valla või linna valimiskomisjoni liikmed ja kuni kaks asendusliiget, ja määrab valimiskomisjoni asukoha.
- Valla ja linna valimiskomisjonil on kuni seitse liiget.
- Valla ja linna valimiskomisjoni esimehe ja aseesimehe valib komisjon oma liikmete seast. Komisjoni esimehe volitused kestavad kuni uue kohaliku omavalitsuse üksuse valla- või linnasekretäri ametissenimetamiseni.
- Valla või linna valimiskomisjoni ning jaoskonnakomisjoni tehnilise teenindamise tagab maavalitsus.
- Valla või linna valimiskomisjoni ning jaoskonnakomisjoni kulud, mis on seotud valimiste korraldamisega, kaetakse Vabariigi Valitsuse reservfondist (nt komisjoni liikmete tööjõukulu, jaoskonnaruumide, hääletuskabiinide paigaldamise kulud, ruumide rent jne).

KOV ebaõigete otsuste kehtetuks tunnistamine

- Kui ühinemispiirkonna mõne KOVi valimisi puudutav otsus ei arvesta nt Vabariigi Valitsuse kinnitatud ühendamisi, mistõttu maavanem on oma korraldusega võtnud vastu ise valimisi puudutavad otsused, siis lähtutakse valimistoimingute tegemisel maavanema korraldustest.
- Nende omavalitsuste eest, kelle aktid on õiguspärased, nt arvestavad valitsuse ühendamisi, maavanem oma korraldusega uut otsust tegema ei pea.
- KOVidel on soovituslik tunnistada senised ebaõiged aktid kehtetuks.
- Vaidluste korral lähtutakse maavanema korraldustest (vt HRS § 12 lg 9, KOVVS § 70³)

RAHANDUSMINISTEERIUM

Olivia Taluste
Regionaalarengu osakonna õigusnõunik